

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

Judecători - Timofti Vladimir, Toma Nadejda

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Guminiuc Artur XXXX, născut la xxxxx, originar și domiciliat în mun. xxxxx, str. xxxx, ap. x.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 22.10.2015 – 12.05.2016 (prima instanță);
2. 16.06.2016 – 04.11.2016 (instanța de apel);
3. 05.01.2017 – 15.03.2017 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni din 12 mai 2016, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Guminiuc Artur a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa cu amendă în mărime de 450 unități convenționale, ce constituie suma de 9000 (nouă) mii lei.

Conform art. 84 alin. (3), (4), art. 87 alin. (2) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni i-a fost stabilit lui Guminiuc Artur pedeapsa definitivă, fără absorbirea pedepsei stabilite prin prezenta sentință de pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 19 iunie 2015, care a fost dispusă de a fi executată de sine stătător.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că inculpatul Guminiuc Artur, în una din zilele lunii decembrie 2011, împreună cu altă persoană neidentificată de organul de urmărire penală, având intenția confecționării, deținerii și folosirii documentelor oficiale false care acordă drepturi, și anume, cu scopul de a vinde loturile de teren cu nr. cadastrale xxxxx și xxxx, situate în or. xxxx, str. xxxxx xxx și, respectiv xxxx, care aparțineau lui Guminiuc Grigore.

Știind cu certitudine că pentru perfectare a acestor documente trebuie să adreseze în organele competente, a confecționat procura nr. 12488 din 05.12.2011, prin care și-a împuternicit să administreze bunurile imobile menționate mai sus.

La 17.12.2011, în vederea realizării intenției sale criminale până la urmă, Guminiuc Artur, folosindu-se de procura cu nr. 12488 din 05.12.2011, acționând din numele lui Guminiuc Grigore și Guminiuc Tatiana, a încheiat cu Malai Veaceaslav și Malai Natalia contractul de vânzare - cumpărare a lotului de teren cu nr. cadastral xxxxx, situat în or. xxxxx, str. xxxxx.

Ulterior, la 28.12.2011, continuând acțiunile sale infracționale, Guminiuc Artur, folosindu-se de procura cu nr. 12488 din 05.12.2011, acționând din numele lui Guminiuc Grigore și Guminiuc Tatiana, a încheiat cu Malai Veaceaslav contractul de vânzare - cumpărare a lotului de teren cu nr. cadastral xxxxx, situat în or. xxxxx, str. xxxxx, astfel cauzându-i părții vătămate Guminiuc Grigore o daună materială în proporții mari.

Prima instanța a calificat acțiunile inculpatului Guminiuc Artur în baza art. 361 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, săvârșite de două sau mai multe persoane și soldate cu daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procurorul Șlicari Eugeniu, solicitând casarea sentinței cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Guminiuc Artur să fie condamnat în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, și în baza acestei legi să-i fie stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani și, prin aplicarea alin. (4) a art. 84 Cod penal, să-i fie cumulată total la aceasta, pedeapsa aplicată prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 19.06.2015, cu stabilirea unei pedepse definitive sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, solicitând și repunerea în termen a apelului, invocând că:

- la 12 mai 2016, pronunțarea sentinței în cauză a avut loc în lipsa acuzatorului de stat, care a fost informat despre prezenta sentință redactată integral, la 08.06.2016, când a parvenit oficial în Procuratura r-lui Strășeni cu numărul de intrare 11693, la solicitarea procurorului Șlicari Eugeniu.

- sentința este neîntemeiată, or la stabilirea pedepsei instanța de judecată nu a ținut cont de comportamentul inculpatului care a fost unul tendențios și inadecvat, care nu s-a manifestat prin colaborarea ultimului cu organul de urmărire penală în vederea stabilirii adevărului;

- nu s-a ținut cont de faptul că imediat după comiterea infracțiunii și derularea investigațiilor, învinuitul pentru a se eschiva de la răspundere a părăsit

locul infracțiunii și a dispărut, sustrăgându-se de la urmărirea penală, deși cunoștea despre faptul că acțiunile sale se investighează de poliție;

- inculpatul a manifestat un comportament tendențios și la etapa de judecare a cauzei, eschivându-se de a se prezenta la instanța de judecată, deoarece viza tergiversarea examinării prezentei cauze penale și totodată urmarea scopul eschivării de la răspunderea și pedeapsă penală, fapt care în consecință a împiedicat desfășurarea normală și finisarea rapidă a judecării cauzei;

- instanța nu a ținut cont de personalitatea inculpatului, care anterior a fost condamnat, nu a pășit pe calea corectării dar a mai comis și alte infracțiuni, precum și este vizat în alte cauze penale la etapa de judecată din alte sectoare ale mun. Chișinău, pentru infracțiuni contra patrimoniului și alte categorii de infracțiuni grave, fapt care reiese din informația indicată în revendicarea inculpatului și răspunsurile la interpelările procurorului, care la fel sunt anexate la materialele cauzei penale;

- instanța urma să aplice alin. (4) art. 84 Cod penal și să cumuleze integral pedeapsa inculpatului în mod legal, atât pentru fapta care a fost obiect de examinare în prezenta cauză penală, cât și necesitatea de cumulare a acesteia cu pedeapsa aplicată lui Guminiuc Artur prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 19.06.2015 de 4 ani închisoare, deoarece instanța astfel prin stabilirea unui asemenea mecanism de individualizare a pedepsei a afectat grav actul de justiție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2016 a fost respins ca fiind depus peste termen apelul declarat de procuror.

5. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că procurorul Șlicari Eugeniu a participat la judecarea cauzei, fiind prezent și în momentul când instanța de judecată s-a retras pentru deliberarea sentinței (f.d. 79, vol. II).

Astfel, instanța de apel a menționat că potrivit prevederilor articolului 403 Cod de procedură penală, instanța de apel este în drept să soluționeze repunerea în termen a apelului declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, dar, cu condiția, să constate că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În acest context, instanța de apel a constatat că procurorul Șlicari Eugeniu a declarat apel la data de 10.06.2016, după expirarea termenului legal de 15 zile.

Totodată, instanța de apel a stabilit că în conținutul apelului procurorului nu sunt invocate motive întemeiate de întârziere a termenului de depunere a apelului, or prin întârziere motivată se înțelege, de regulă, un caz fortuit, un caz de forță majoră, etc., astfel încât situația invocată de apelant să reprezinte în mod efectiv un motiv temeinic de împiedicare a declarării apelului în termenul legal.

Prin urmare, instanța de apel a relatat că argumentul invocat de către procuror că a fost informat despre sentința redactată integral la 08.06.2016, când aceasta a parvenit oficial în Procuratura r-lui Strășeni, nu poate fi acceptat ca temei de repunere în termen a apelului, din moment ce procurorul Șlicari Eugeniu a participat la judecarea cauzei, inclusiv la data 12.05.2016, fiind prezent și în momentul când instanța de judecată s-a retras pentru deliberare. Respectiv, procurorul a cunoscut despre pronunțarea sentinței din 12.05.2016, iar faptul că procurorul nu a fost prezent la momentul pronunțării sentinței nu poate fi motiv temeinic de repunere în termen a apelului prin prisma art. 403 Cod de procedură penală.

La fel, instanța de apel a indicat că nu se va expune asupra cererii inculpatului Guminiuc Artur privind încetarea procesului penal în legătură cu adoptarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, or, apelul nu a fost judecat în fond.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei penale de instanța de apel, în alt complet de judecată, argumentând că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel din ce reiese că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului;

- probele din dosar invocate de instanța de apel în motivarea soluției dispuse, au fost apreciate greșit, în derogare de la prevederile Codului de procedură penală, fără a ține cont de norma materială cât și cea procedurală;

- instanța de apel greșit a raportat situația de fapt și de drept la caz din care considerente greșit a considerat că nu a fost respectat termenul de apel depuse de către procuror. Astfel, după cum este constatat, sentința în prezenta cauză a fost pronunțată la data de 12.05.2016. Conform recipisei (f.d. 85, vol. II), copia sentinței a fost înmănată tuturor participanților la data pronunțării, cu excepția procurorului, sentința fiind pronunțată în lipsa dânsului.

- conform interpelării remise în adresa Judecătorei Strășeni, la 03.06.2016 (f.d. 88, vol. II), procurorul a sesizat instanța că nu i-a fost înmănată și nici remisă copia sentinței pronunțate pe caz, fapt ce dovedește că la acea dată nu recepționase acest act. Conform scrisorii de însoțire din 07.06.2016 (f.d. 89 vol. II) se constată că abia la această dată a fost remisă în adresa procurorului copia sentinței

pronunțate pe caz. Prin urmare, având în vedere că apelul a fost depus a doua zi după recepționarea sentinței, adică la 08.06.2016, acest termen a fost într-întregul respectat;

- instanța de apel nu a ținut cont faptul că curgerea termenului de apel pentru procuror în cazul redactării sentinței începe de la data anunțării în scris despre redactare, iar când partea a lipsit - de la data comunicării în scris despre redactarea hotărârii, fapt recomandat și în pct. 6.1 al, Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 cu privire la practica judecătorească a cauzelor penale în ordine de apel.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz se reține că recurentul invocă ca temei de recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume cazurile când *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii”*.

În acest sens, Colegiul penal atestă că recurentul în recursul declarat sub aspectul cazurilor de recurs menționate, critică decizia instanței de apel în privința soluției de respingere a apelului declarat de procuror ca fiind depus peste termen.

Astfel, cu referire la argumentele procurorului enunțate în pct. 6 a prezentei decizii, Colegiul penal conchide că acestea sunt neîntemeiate și nu pot fi acceptate, or instanța de apel corect a motivat soluția de respingere a apelului declarat ca fiind depus peste termen, ținând cont în deplină măsură de prevederile art. 402-404 Cod de procedură penală, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin,

luând în considerare și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu aspectele invocate de recurent și cu prevederile art. 413-417, 427 alin. (1) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a hotărârii atacate nu s-au identificat de instanța de recurs ordinar.

La fel, Colegiul penal mai menționează că nici în ședința instanței de apel, nici în recursul declarat nu a fost motivată lipsa procurorului de la pronunțarea sentinței, deși conform procesului verbal al ședinței de judecată din prima instanță (f.d. 79, vol. II), acesta a fost prezent la ședința de judecată din 12 mai 2016, pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare, lipsind nejustificat de la pronunțarea sentinței, iar ulterior careva obiecții la procesul verbal a ședinței de judecată din 12 mai 2016 nu au fost formulate de către acesta.

Totodată, Colegiul penal invocă că instanța de apel corect a reținut că în conformitate cu prevederile art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de 15 zile de atac a sentinței cu apel curge de la data pronunțării sentinței integrale, la caz - data de 12 mai 2016, iar apelantul a declarat apel la 10 iunie 2016, vădit peste termenul legal de 15 zile pentru declararea apelului.

Subsidiar, se punctează că conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În acest context, Colegiul penal indică că la speță, sub aspectul aprecierii temeinicii repunerii în termen a apelului declarat, este relevantă hotărârea Ghirea c. Moldovei din 26 iunie 2012 (*Cererea nr. 15778/05*), în care Curtea Europeană a constatat violarea Articolului 6 § 1 din Convenție, observând că suspendarea termenului de apel, pe motiv că procurorul care a condus acest caz se afla în concediu, nu poate fi acceptat ca fiind compatibil cu principiul egalității armelor.

Prin urmare, Colegiul penal atestă că motivele invocate de recurent, enunțate și în cererea de apel, pentru repunerea în termen a apelului declarat, precum că procurorul care a participat la judecarea cauzei în prima instanță a lipsit la pronunțarea sentinței și i-a fost înmănată copia sentinței abia la 08 iunie 2016, ca răspuns la interpelarea remisă de procuror în adresa Judecătoriei Strășeni, la 03 iunie 2016, corect au fost respinse de instanța de apel, or aceste motive nu justifică faptul că procurorul care a participat la judecarea cauzei în prima instanță pînă la retragerea completului de judecată în camera de deliberare, dar a lipsit de la pronunțarea în aceeași zi a sentinței integrale și ulterior nu a întreprins careva măsuri de a respecta termenul de 15 zile de declarare a apelului, fără a ține cont de prevederile art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, or chiar solicitarea adresată Judecătoriei Strășeni a fost expediată, la 03 iunie 2016, deja peste termenul legal

de declarare a apelului, din care considerent instanța de recurs ordinar acceptă soluția instanței de apel de respingere a acestor motive de repunere în termen a apelului ca fiind neîntemeiate.

Termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. Termenul respectiv este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, acesta urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, însă, la caz, această din urmă condiție nu s-a confirmat.

9. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența cărorva erori de drept ce ar fi afectat decizia atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

10. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe **Guminiuc Artur Xxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **13 aprilie 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Toma Nadejda